

Preek over Lukas 2:19

- Neede, oudjaarsdag 2024
- Kees van Dusseldorp

Thema: Wat neem je mee naar het nieuwe jaar?

Votum en groet

Psalm 90:1,5 DNP Heer, U bent onze schuilplaats in gevaren.

Gebed

Psalm 78:1,2 Luister, mijn volk, naar mijn doordachte woorden

Lezen: Lukas 1:26-30; 38

Lukas 2:15-21

Lukas 2:49-52

Lukas 8:16-21

Lukas 11:24-28

Lied: het geloof van Maria

preek: Lukas 2:19

Opwekking 687 Heer, wijs mij uw weg

Gebed, afgesloten met

ELB 466 Onze Vader

Collecte

Geloofsbelijdenis

NLB 909 Wat God doet, dat is welgedaan

Zegen (Psalm 91:14-16)

Gemeente van Christus,

\*\* de jaarwisseling: een kaleidoscoop aan gevoelens

Eigenlijk gebeurt er niets bijzonders vannacht. De klok tikt gewoon door. Eén minuut vóór twaalf. Twaalf uur. Eén minuut over twaalf. Een nieuwe datum. Zoals dat elke nacht gebeurt. En toch maken we er iets bijzonders van. Met eten, drinken, gezelligheid, vrienden, familie, een hoop geknal om ons heen. Want ja, die nieuwe datum, vannacht, dat betekent een nieuw jaar. Dat doet iets met ons. Het boek 2024 gaat dicht. In de afgelopen dagen ben je vast stilgezet bij hoogte- en dieptepunten in het nieuws, in de politiek, in het klimaat. Meestal meer dieptepunten dan hoogtepunten, trouwens. Maar ook in je persoonlijk leven. De foto's die ik met mijn mobiel maak, staan in een galerij. Een paar dagen geleden maakte die app ongevraagd een presentatie aan met 'de beste momenten van 2024'. Heb jij dat ook? Super leuk om te zien. O ja, dit. En o ja, dat. Mooie momenten, lachwekkende foto's, bijzondere ontmoetingen. Herinneringen, ervaringen. Dat doet iets met je.

En een nieuw boek gaat open. 2025. Je moet wennen aan een nieuw jaartal. De bladzijden van je agenda zijn nog grotendeels wit. Je hebt je verlangens, je zorgen, je plannen, je wensen, je angst en je hoop. Voor jezelf. Voor je geliefden. Voor je werk, Voor de wereld. Ook dat doet iets met je. Ook als je een nuchter mens bent.

Dat mensen heel verschillend omgaan met zo'n jaarwisseling, dat hoef ik je niet te vertellen. De grote verscheidenheid aan gevoelens leidt tot nogal verschillende uitingen. Sommige uitingen zijn wat prettiger dan andere. Er zijn veel tradities bij een jaarwisseling om vorm te geven aan onze gevoelens. Of misschien wel om gevoelens weg te duwen...

Wat gebeurt er als je het terugkijken en vooruitkijken verbindt aan God, de Schepper? En aan Jezus, je Redder? Voel je je kwetsbaar, omdat de jaren doortikken, de ontwikkelingen doorgaan en de machten onbestuurbaar lijken? Voel je je klein, omdat je bij het verstrijken van aardse tijd meer onder de indruk komt van hemelse eeuwigheid? Voel je verdriet omdat zoveel mensen denken los van God te kunnen leven en onze samenleving steeds minder christelijk wordt? Voel je je geprikkeld door onrecht en lijden en voel je een roeping om daar in het nieuwe jaar actief iets aan te doen? Heb je een verlangen om dichterbij God te leven, meer vanuit de vrede, vreugde en vrijheid van Jezus je levensweg te zoeken? Zoek je naar vertrouwen dat God de wereld niet loslaat en ook jou niet in de steek zal laten?

Ook hier een kaleidoscoop aan gevoelens. Door ze heel kort te noemen, probeer ik ze hier een plek te geven. Hier bij de Heer. Veel te kort natuurlijk. En veel te veel om uit te werken. Maar toch goed om te noemen. En te weten dat de Heer je kent. Daarom ben je hier toch ook gekomen vanavond?

\*\* met aandacht leven

Ik wil vanavond met jullie in de leer gaan bij Maria, de moeder van Jezus. 'Zij bewaarde alles wat ze meemaakte en wat ze hoorde in haar hart en bleef erover nadenken.' Zo lezen we. Hiermee onthult Lukas, die dit opgeschreven heeft, indirect een van zijn bronnen. Hij zal Maria geïnterviewd hebben toen hij research deed voor zijn boek. Alsof

Lukas zegt: Maria wist het echt nog heel erg goed. Tot in de kleinste details. Met een sterk geheugen en een liefdevol hart voor Jezus.' Maar dat is niet het enige. Hij vraagt ook aandacht voor de geloofshouding van Maria.

Maria geeft een heel eigen reactie op de geboorte van Jezus haar zoon. En later bij zijn opgroeien, bij zijn optreden, zijn dood en zijn opstanding. In de verhalen rondom Jezus kom je verbazing tegen, blijdschap, aanbidding. Maar ook ongeloof, boosheid en haat. Bij Maria zie je een andere reactie. Ze ziet alles, hoort alles, ervaart alles. Ze maakt het van dichtbij mee en neemt het intens in zich op. Ze laat het bezinken, krijgt steeds meer idee van de betekenis. Ze zet haar geheugen, haar verstand, haar gevoel en haar hart actief in om te begrijpen wat er met Jezus gebeurt en wat er over Jezus gezegd wordt. Het leidt bij haar tot openheid en overgave aan Gods werk. Het leidt bij haar tot geloof en vertrouwen in haar zoon, als Hij zich later bekend maakt als de Redder van de wereld.

Maria was geen perfecte gelovige. Soms zie je een tikje overbezorgheid bij haar of iets te veel actieve bemoeienis. We hoeven haar niet te aanbidden. We kunnen wel van haar leren. Of beter gezegd: We kunnen iets leren van God als we zien hoe Hij met zijn genade en Geest in Maria heeft gewerkt. We kunnen iets leren van haar houding, hoe zij in praktijk brengt wat de Heer vraagt. En hoeveel zegen dat voor haar en voor vele anderen brengt. Zij laat een wijsheid zien, waarmee de Heer ook ons aanspreekt.

In Psalm 90 lezen we het gebed: 'Heer, leer ons zo onze dagen, onze jaren tellen, dat wijsheid ons hart vervuld.' Dat is wat ik Maria in praktijk zie brengen. En is dat niet de wijsheid die we vandaag zoeken bij de jaarwisseling? Bij alles wat er gebeurd is, gezegd is, gedaan is. Bij de vraag wat het betekent, welk plan er achter de schermen wordt uitgevoerd. Waar het naar toe gaat. En met welke houding je het nieuwe jaar instapt. Waar ga je op letten, waar ga je je voor inzetten?

Kenmerkend voor wat ik over Maria lees, is dat zij zich niet bezig houdt met grote, algemene wereldvragen, maar aandacht geeft aan de dingen die er concreet in haar omgeving gebeuren. Dat zij niet vluchtig alles voorbij laat gaan, maar er bewust voor kiest om het te onthouden. Dat zij geen oordeel geeft over mensen of machthebbers, maar God prijst als degene die barmhartig is, zijn macht toont en trouw is aan zijn beloften. Dat zij geen mooie verhalen vertelt, maar praktisch doet wat er gedaan moet worden. Dat zij niet van hot naar her vliegt, maar de tijd neemt om stil te staan bij wat het belangrijkste is. Dat zij zich niet door onzekerheid of angst laat leiden, maar zich overgeeft aan Gods leiding, ook als de toekomst voor haar onduidelijk is en er ze zelfs gewaarschuwd is voor de pijn en het verdriet die ze zal meemaken.

Maria laat iets zien wat op veel plaatsen in de Bijbel geadviseerd wordt. Wat therapeuten, coaches en artsen ook benadrukken. Onthaasten, vanuit rust leven, woorden en gevoelens op je in laten werken, aandacht geven aan wat waardevol is, niet de strijd aangaan met wat je niet veranderen kunt. Maar ook niet laten lopen waar je wel iets mee moet. Echt heel moeilijk, zo'n levenshouding ontwikkelen. Ik spreek uit ervaring. En tegelijk een verlangen voor veel mensen. Wat is het heerlijk als je zo iemand kent. Iemand met rust, aandacht, wijsheid. Wat Maria laat zien, is een uitnodiging voor ons.

\*\* de bril van Jezus

Ik moet nog wel een stap verder gaan. Want Maria geeft niet zomaar aandacht aan alles wat er gebeurt. Zij onthoudt wat er gebeurt met Jezus haar zoon. Ze denkt na over alles wat er over Hem gezegd wordt. Ze verklaart zich bereid om mee te werken aan Gods plan. Ze selecteert dus heel nadrukkelijk waar ze op let en hoe ze wil leren van de gebeurtenissen. Dat is naar mijn overtuiging ook de enige manier om echt wijs te worden. Je hoeft niet alles te onthouden. Je hoeft ook niet alle mogelijke visies te onderzoeken. Laat Jezus je bril zijn. Hij die alle macht in hemel en op aarde heeft. Kun je je ervaringen bekijken in het licht van zijn werk? Kun je naar mensen luisteren met zijn liefde? Kun je in woorden van mensen iets ontdekken van wat zijn Geest wil zeggen? Besef je hoe in alles wat er gebeurt, zijn liefde en trouw je nooit in de steek laten? Dat Hij zijn plan in deze wereld verder brengt? Dat is de bril waarmee Jezus je naar het leven leert kijken. Om het echte leven te ontdekken. En het ware geluk te vinden. Zo ging Maria door het leven.

Voordat we feest gaan vieren, het nieuwe jaar inluiden en elkaar om de nek vliegen met de beste wensen, is het goed om hier in de kerk eerst het leven te plaatsen in het licht van God. Het is goed dat jij jouw leven plaatst in het licht van de Heer. Met de tekorten die er waren, de fouten die je hebt gemaakt, de ellende die er is geweest, het onrecht dat jou is aangedaan, de mislukkingen die er waren. Maar ook met de waardevolle ontmoetingen die je hebt gehad, de resultaten die je hebt bereikt, de liefde die je hebt ervaren, de mooie momenten die je zijn bijgebleven. Plaats dat in het licht van de Heer. In het licht van Jezus Christus. Hij die mens geworden is onder de mensen, die in onze huid is gekropen. Dat betekent dat je je schaamte over je fouten loslaat en bij de Heer brengt. En waar mogelijk het goedmaakt met mensen. Dat je je verbittering over onrecht loslaat en bij de Heer brengt. En de vrede zoekt in je relaties. Dat je door je wanhoop heen je blijft richten op de Heer die komt. Maar ook dat je je blijdschap omzet in dankbaarheid. Dat je je mooie ervaringen omzet in aanbidding. Dat je de mensen die je ontmoet hebt een plekje geeft in je gebed.

Daarvoor is het nodig dat je aandacht geeft aan wat er gebeurt. In plaats van stressen van de ene verplichting naar de andere. Of fladderen van de ene ervaring naar de andere. Maar daarvoor is ook iets anders nodig: dat je de Heer kent. Dat je in je leven echt ruimte maakt om Gods Woord te overdenken. Om persoonlijk het contact met God te zoeken. Om je af te vragen hoe je God kunt dienen, met welke keuzes je Hem eert. Zo leer je die bril van Jezus kennen. En door die bril naar het leven en naar jezelf kijken.

Nee, het is niet alleen het geloof van Maria wat je hiertoe aanzet. In de hele Bijbel worden mensen aangespoord om te luisteren, te overdenken en in praktijk te brengen wat God heeft gezegd. En wat God zegt. Heel mooi hoe Jezus dit juist benadrukt als het over zijn moeder gaat. Er is een moment dat mensen zeggen: 'Jezus, uw moeder wil u spreken'. Jezus zegt dan 'Jij bent ook mijn moeder, net al zij, als je naar Gods Woord luistert en ernaar handelt'. En later roept iemand, geraakt door Jezus' wijsheid: 'Gelukkig is de schoot die u gedragen heeft'. En dat zegt Jezus: 'Inderdaad, maar nog gelukkiger ben je als je, net als zij, naar Gods Woord luistert en het bewaart.'

Er is een dubbele focus nodig om wijsheid te leren. Om op goede manier het jaar af te sluiten en het nieuwe jaar te beginnen: echte aandacht geven aan wie je ontmoet en aan wat je meemaakt. En liefde voor de Heer, kennis van zijn Woord, besef van zijn aanwezigheid, oriëntatie op zijn genade. Met de bril van Jezus rondkijken in de wereld.

\*\*

Wat levert dat op? Aandacht geven aan wie je ontmoet en wat je meemaakt. En dat verbinden aan de liefde en het reddende werk van Jezus? Dat levert je wijsheid op. Levenswijsheid. Inzicht in de wereld. Rust in je leven. Ruimte in je hart. Vertrouwen voor het nieuwe jaar.

Wijsheid. Om in de veelheid aan verhalen te ontdekken wat waar is en wat leugen is. Wat goed is en wat fout is. Om in wat er gebeurt in de samenleving te ontdekken wat rechtvaardig is en wat onrechtvaardig. Om in je eigen ervaringen te kunnen onderscheiden wat echt belangrijk is en wat uiteindelijk niets voorstelt. Om in je leven gelukkig te worden, ook al gaat niet alles goed.

Die wijsheid is persoonlijk. Wijsheid is iets wat jij leert. En wat de Heer jou geeft. Je kunt je ervoor afsluiten. Dat je niets wilt leren, niet teveel wilt nadenken, niet te serieus met God bezig wilt gaan. Dat kan. Dan leidt je niet het leven waarvoor je het hebt gekregen. Dan zul je ook nooit de echte vrede, vreugde en vrijheid kennen die God je geeft. Dan zul je ook maar heel beperkt tot zegen zijn voor anderen. Misschien zelfs een belemmering voor een ander.

Weet je, bij een jaarwisseling wordt je blik naar de grote dingen getrokken. De oorlogen, de klimaatverandering, de economische en politieke ontwikkelingen, de gezondheidszorg, de financiële aspecten van je salaris, inflatie, zorgverzekering, toeslagen. Daar is vanuit de Bijbel ook best wat over te zeggen. En over de macht van God. Maar God begint bij het kleine en persoonlijke. Jij, met jouw mogelijkheden en beperkingen. Jij, met wat jij meemaakt en wat jou overkomt. Jij, met jouw verantwoordelijkheden en relaties. Jouw hart en jouw levensstijl. Jouw liefde voor God en mensen. Ik zal niet zeggen dat het dan niet meer uitmaakt hoe het in de wereld toegaat. Zeker wel. Maar het maakt vooral uit hoe jij je in het leven opstelt. Hoe jij je tijd, je energie en je geld besteedt. Hoe jij leeft van Gods genade, zowel naar jezelf als naar anderen toe. Hoe jij omgaat met jouw tekorten en fouten, En met die van anderen. Hoe jij je hart, je denkkraft, je gevoeligheid, je geheugen, je inzicht aan Jezus wijdt. Dat heeft vast gevolgen voor je omgeving. En als je veel verantwoordelijkheid hebt, zal dat breder doorwerken in de maatschappij. Maar het begint bij jou.

Het is wijsheid die vertrouwen geeft, ook als de toekomst onzeker is. Het is wijsheid die rust geeft, ook als de stress oploopt. Het is wijsheid die helpt om koers te houden, ook als heel veel verschillende verhalen op je afkomen. Het is wijsheid die moed geeft, ook als er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Het is de wijsheid van Jezus. Het is Jezus zelf die met zijn Geest in je leven komt wonen. En je tot een zegen maakt.

\*\*

Terug naar de jaarwisseling. Als je alles wat er gebeurd is en wat komen gaat aan God verbindt, wat doet dat dan met je? Maria bewaarde alles wat ze meemaakte en wat ze hoorde in haar hart en bleef erover nadenken. Ze stelde zich open voor God en vertrouwde zich toe aan haar Redder. Kun jij hier vanavond in meekomen? Daarvoor ben je in de kerk gekomen, neem ik aan. Om iets van God te horen bij het verstrijken van de

tijd. Om hoop, geloof en liefde te vinden in een wereld die veel onrecht, onzekerheid en slechtheid kent. Om rust te vinden in alle lawaai.

Dit is wat God je laat zien: een vrouw die aandacht gaf aan wat ze meemaakte en wat ze hoorde. Die dat verbond aan de liefde van God en het reddende werk van Jezus. Die daar wijsheid en vertrouwen in ontving. En zo een voorbeeld werd van wat leven met God oplevert. Dat helpt om vandaag even terug te gaan naar je hart. En stil te staan bij Gods liefde voor jou. En zijn genade voor de wereld.

Dit is waar de Heer je toe oproept: dat je met Hem leeft. Dat je Hem leert kennen. Ontdekt wat Hij aan het doen is. Hoe Hij aanwezig is. Door je te verdiepen in wat Hij heeft gedaan en heeft gezegd. Zoals het in de Bijbel beschreven is. Door tijd te nemen om het contact met Hem vorm te geven. In bidden, lezen, kerkgang, gesprek. In stilte, in actie, in de natuur, in de kerk, in de mensen.

Dit is wat God je belooft: dat je vrede zult kennen. Dat je nooit zonder hoop en troost zult zijn. Dat je met vertrouwen zult leven. Dat je nooit buiten zijn liefde en zijn macht valt. En dat je tot zegen zult zijn voor de mensen om je heen. Hoe gebrekkig het vaak ook gaat. Wie met de Heer leeft, weet zich gezien en geliefd. De Heer komt in je leven wonen. In 2024, 2025 en tot in eeuwigheid.

Amen